

НАРЪЧНИК
по качество на обучението

НА ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
– СТАРА ЗАГОРА

септември 2008

ГЛАВА ПЪРВА

СЪЩНОСТ, ПОЛИТИКА, ЦЕЛИ, ФУНКЦИИ И ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА СИСТЕМАТА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ (СОПКО) В ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ

1. Същност на системата за оценяване и поддържане качеството на обучение – СОПКО

1.1. Понятие за качество на академичното обучение

Качеството е понятие, с което се характеризират свойствата и признаците на един продукт или услуга, удовлетворяващи установени или предполагаеми потребности. То изразява степента, до която съвкупността от присъщи характеристики на продукта или услугата изпълняват дадени изисквания. В този смисъл **качеството на академичното обучение е съответствие на резултатите от академичната дейност на изискванията на потребителя на образователната услуга и на държавните образователни стандарти.**

В *резултативен план* качеството на обучение е оценка, давана от потребителите, партньорите по международни договори и програми, както и от органите, оторизирани да контролират спазването на нормативните документи.

В *процесуален план* качеството на обучение е съвкупност от свойства и характеристики на единството между преподаването и ученето. Постигнатият резултат удовлетворява установените или предполагаемите потребности на социалната практика.

1.2. Понятие за Система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав

Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение (СОПКО) е вътрешно институционална система, предназначена да изгражда, поддържа и контролира качеството на обучение и на академичния състав в Тракийския университет. Приемането на Системата за осигуряване, поддържане и развиване на качеството на обучение и на академичния състав е *стратегическо решение на Академичния съвет на Тракийския университет*, с което се регламентира:

- ✓ разбирането за качество на обучението;
- ✓ политиката на университета за повишаване качеството на обучение и на академичния състав;
- ✓ органите и техните правомощия за реализиране на Системата за осигуряване, поддържане и повишаване качеството на обучение;
- ✓ подходите и процедурите при управление качеството на обучение;
- ✓ институционалните и индивидуалните отговорности за постигане на високо качество на обучението и на академичния състав;
- ✓ критериите за оценяване качеството на обучение и на академичния състав;
- ✓ инструментариумът, периодите и механизмите за оценяване, самооценяване и самокоригиране качеството на обучение и на

- ✓ академичния състав;
- ✓ стандартите за оценка на качеството;
- ✓ информационното осигуряване на системата за управление на качеството в Тракийски университет.

1.3. Цел и обхват на системата за оценяване и поддържане качеството на обучение

С приемането на СОПКО *Тракийският университет*:

- гарантира постоянното подобряване качеството на обучение и на образователния продукт, предлаган във всички образователни степени и във всички форми на обучение в съответствие със законовите разпоредби и изискванията на потребителите: студенти, докторанти, работодатели;
- осигурява прозрачност на дейността си и възможност за обективна оценка на качеството на обучение и образователния продукт;
- изгражда система за контрол и оценка, която стимулира преподавателите и структурите към съзнателно постоянно развитие и поемане на отговорност за качеството на обучение и образователния продукт;
- създава, поддържа и обработва база от обективни данни, които служат за ефективно управление и постоянно повишаване качеството на образователния продукт от оторизирани органи.

Главна цел на системата за оценяване и поддържане качеството на обучение е да покаже възможностите на Тракийския университет да осигури образователен процес и научен продукт, задоволяващи изискванията на потребителя, включително непрекъснато подобрение и ограничаване на несъответствията.

Структурата на вътрешно институционалната система за оценяване и поддържане качеството на обучение е изградена на три равнища:

- университетско равнище;
- факултетно (колежанско) равнище;
- катедрено равнище.

Обхват на системата според:

- *Иерархическото равнище*
  - Университетска система за качество;
  - Факултетска (колежанска) система за качество;
  - Катедрена система за качество.
- *Образователно-квалификационната степен;*
  - За специалисти;
  - За бакалавърска степен;
  - За магистърска степен;
  - За докторска степен.
- *Основните обекти на контрол:*
  - Специалност;
  - Учебна дисциплина;
  - Преподавател, студент;

- Административни и управленски кадри.
- *Специфични обекти:*
- Теоретично обучение на студентите;
- Практическо обучение на студентите;
- Административно обслужване на студентите;
- Реализация на завършилите ТрУ.

1.4. Същност на качеството на обучение, на образователния продукт

Качеството на обучение на образователния продукт за академичната общност в Университета означава:

- съответствие между обявената мисия и образователни цели на Университета, публикуваните в квалификационните характеристики компетенции по всяка от неговите програми - бакалавърски, магистърски, докторантски, от една страна, и реалното им постигане - от друга страна;
- непрекъснато развитие и стремеж да бъде водещ университет по отношение на мисията, целите, задачите и ценностите си;
- баланс между академичното качество и пазарното качество. Тракийският университет предлага обучение, което съответства на съвременните постижения в науката и се признава от съответните академични общности, но заедно с това предлага продукт, който е търсен на пазара, съответства на настоящите и бъдещите нужди на студентите и работодателите. Балансът е между потребността на личността за собствено развитие и социално-икономическа реализация на нейните възможности и нуждите на обществото от образовани, отговорни и критични граждани, от професионалисти с определени знания, умения, компетенции;
- В системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение понятието оценяване на качеството се използва за означаване процесите на проучване и измерване качеството на образователния продукт, които водят до заключения за състоянието на обучението и препоръки за подобряването му;

1.5. Равнища на оценките за качество на обучението

Системата за осигуряване, поддържане и повишаване качеството на обучение дава информация за функционирането на университета на две равнища:

- *вътрешна институционална оценка на образователния продукт* - състояние и тенденции в проявлението на факторите, които осигуряват качеството на обучение;
- *външна оценка на качеството на образователния продукт* - оценка на НАОА, на потребителите – студенти, докторанти и работодатели.

В системата за осигуряване, поддържане и развиване на качеството на обучение терминът *оценяване на качеството* се използва като общо понятие, което отразява процеса на измерване на качеството на обучение и води до заключения за състоянието и препоръки за подобряването му.

1.6. Подходи за повишаване качеството на обучение

Повишаването на качеството на обучение се постига чрез непрекъснато **оценяване и самооценяване на дейностите в университета**, обуславящи постигане качество на обучението. Това означава оценяване на основните му звена,

отделните специалности и академичния състав.

Повишаването на качеството на обучение е цел на Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение на Тракийски университет и критерий за неговата ефективност.

1.7. Нормативна база за изграждане на системата за оценяване и поддържане качеството на обучение

Нормативно Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение се осигурява от:

- ЗВО – чл. 6, ал. 4; чл. 7, ал. 4, 5; чл. 77, ал. 2, т.1;
- ЗНСЗ и Правилника за приложението му;
- Правилника за устройството и дейността на Тракийски университет;
- Правила за учебната дейност на Тракийски университет;
- Правила за научно-изследователската дейност;
- Правилника за атестиране на академичния състав;
- Критериите на НАОА за акредитация.

Системата за оценяване и поддържане качеството на обучение предполага наличието на **следните документи**:

- Наръчник по качество на обучението;
- Работни инструкции за проучване на качеството на обучение;
- Записи по качеството;
- Оперативни документи (списъци, планове, формуляри, справки, дневник по качеството и др.)

Основен документ, който регламентира функционирането на СОПКО в ТрУ е наръчникът по качество на обучението и на академичния състав. В него е представена цялостната система за вътрешен одит.

Системата за управление на качеството на обучение и академичния състав се приема и утвърждава на заседание на Академичния съвет на Тракийски университет.

2. Политика по качеството на обучение

Политиката на академичното ръководство на Тракийски университет предвижда развитие на гъвкава, предприемчива и социално отговорна институция, която подготвя специалисти с висше образование със способности за бърза професионална реализация и кариера в динамично развиваща се и глобализираща се среда; институция, предлагаща образование, подчинено на националния просперитет и ориентирано към европейските ценности.

Политиката на ръководството за повишаване качество на обучението се осъществява от всички звена на Университета, като целта е постигане на:

- подготовка на висококвалифицирани кадри, мотивирани и с възможности да работят за развитието и усъвършенстването на обществото и за собствения си просперитет;
- подготовка на социализирани, комуникативни професионалисти, готови непрестанно да се квалифицират и усъвършенстват;
- вдъхновяване и стимулиране на студентите за високи постижения, социално

реализиране и учене през целия живот;

- осигуряване на научна и професионална среда, която подпомага изаявата, предприемчивостта и лидерството;
- приобщаване, закрляване и обезпечаване на съвременната академична общност, нейните научни и приложни изследвания и изследователските екипи;
- създаване на обществено значими научни резултати, насърчаване и прокарване на приложението им в обучението и практиката;
- съдействане за интелектуалното и духовното израстване на личността и обществото, съхраняване и обогатяване на националните и общочовешките ценности.

По смисъла на политиката за постигане качество на обучението *Тракийският университет е доставчик на образователни услуги и на научни продукти на своите преки потребители* (студенти, специализанти и докторанти и контрагенти по научноизследователски и приложни договори) и на своите косвени потребители (организации, които ползват услугите на дипломираните кадри).

3. Цели по качеството на обучение

За реализиране на политиката по качеството, Тракийски университет е формулирал няколко **основни приоритета**, изразяващи **целите по качество** на организацията:

- Да предлага професионалисти с високо и устойчиво търсене, като реагира изпреварващо на очертаващите се тенденции в пазара на труда.
- Да ориентира обучението към изискванията на практиката, като развива трайни връзки с бизнеса, с професионални организации, с правителствени и неправителствени институции.
- Да гарантира интересите на студентите, като осигурява възможности за избор, представителност, мобилност и изява.
- Да развива и усъвършенства дейността си, като изгради рационална система за измерване и контрол на качеството.
- Да предлага обучение, съответстващо на политиката на Болонския процес.
- Да приобщава процеса на обучение към европейските ценности и стандарти, като се интегрира с други академични институции за обмен на опит и съвместни проекти.
- Да насочва научноизследователската дейност към значими за обществената практика проблеми, като изгражда конкурентна среда за стимулиране и финансиране.
- Да поддържа оптимално равнище на академичния състав, като отстоява институционалните критерии за подбор, атестиране и научно развитие.
- Да налага високи стандарти за работа и общуване, като осигурява модерна материална и технологична среда.

4. Основни функции на системата за оценяване и поддържане качеството на обучение в Тракийски университет

Основните функции на СОПКО са:

- Проучване на мнението на студентите, потребителите, преподавателите за

тяхната удовлетвореност от качеството на обучение;

- Предоставяне на информация от проучването на всеки преподавател и на различните управленски нива;
- Осигуряване на оценка за качеството на обучение, необходима за атестиране на преподавателите и служителите;
- Обучение на преподавателите по Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение;
- Усъвършенстване и актуализация на документацията по качеството.

Функциите на Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение са същностна страна от програмата за управление и развитие на Тракийския университет.

5. Основни принципи на системата за оценяване и поддържане качеството на обучение в Тракийски университет

5.1. *Принцип за самоорганизиране и самоусъвършенстване (синергетичен принцип)* - системата за оценяване и поддържане качеството на обучение в Тракийски университет се изгражда като самоорганизираща и самоусъвършенстваща се система.

5.2. *Принцип за синхронизация с европейското висше образование* - управлението на качеството на обучение синхронизира подготовката и компетенциите на преподавателите и студентите на ТрУ с европейските образователни критерии и стандарти и дава възможност за сравнимост и съпоставимост на резултатите.

5.3. *Принцип за тотално управление на качеството на обучение* - Системата за управление и поддържане качеството на обучение предполага наблюдение и оценяване качеството на входа, в процеса и на изхода на обучението в Тракийския университет, съобразно критериите на NAOA и критериите на Европейска асоциация за осигуряване на качеството във висшето образование /ENQA/.

5.4. *Принцип за активност на студентите както в процеса на обучението и в научноизследователската работа, така също и при оценяване качеството на обучение;*

5.5. *Принцип за самооценяване качеството на обучение* – на базата на приета система от критерии и стандарти всеки ръководител и преподавател да може да прави самооценка на собствената си дейност и да взема решения за недопускане на отклонения от приетите стандарти.

5.6. *Принцип за институционалната и индивидуална отговорност при постигане качество на обучението и на образователния продукт.* Успешният външен одит да е следствие както от институционалната, така също и от индивидуалната отговорност на академичния състав;

5.7. *Принцип за оперативност на информацията* – Предоставянето на информация от проучване качеството на обучение да е в съответствие с решение на АС (Протокол №13 от 30.03.2005 г.) и да се предоставя на ръководителите на основните звена за вземане на адекватни управленски решения.

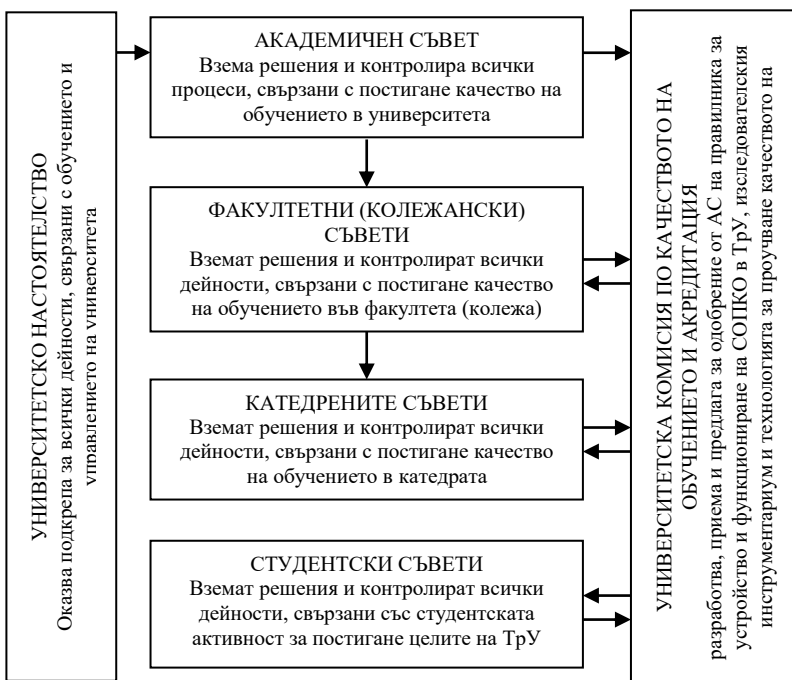

ГЛАВА ВТОРА ОРГАНИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ

1. Органи за управление на качеството на обучение

Органите за оценяване и управление на качеството са: Академичният съвет, Факултетните (колежанските) съвети, Катедрените съвети (**Приложение 1**)

Приложение № 1. Органи за управление качеството на обучение

➤ **АКАДЕМИЧНИЯТ СЪВЕТ** - взема решения и контролира всички процеси, свързани с постигане качество на обучението в университета, в това число: одобрява състава на Университетската комисия по качество и акредитация; приема оценката за състоянието на всички факултети (колежи); приема необходимите документи за реализиране Системата за качество; взема необходимите решения за развитие на качеството на обучение и образователния продукт;

➤ **ФАКУЛТЕТНИ (КОЛЕЖАНСКИ) СЪВЕТИ** - вземат решения и контролират всички дейности, свързани с постигане качество на обучението във факултета (колежа) в това число: одобрява състава на Факултетската (колежанската) комисия

по качество и акредитация; приема оценката за състоянието на всички катедри; приема необходимите документи за реализиране качеството на обучение; взема необходимите решения за повишаване качеството на обучение, на образователния продукт;

➤ **ФАКУЛТЕТСКА (КОЛЕЖАНСКА) КОМИСИЯ ПО АКРЕДИТАЦИЯ** – отговаря за всички процеси, свързани с акредитацията. Неин председател е зам.-декан (зам.-директор) по УД. Съставът ѝ се приема на ФС(КС).

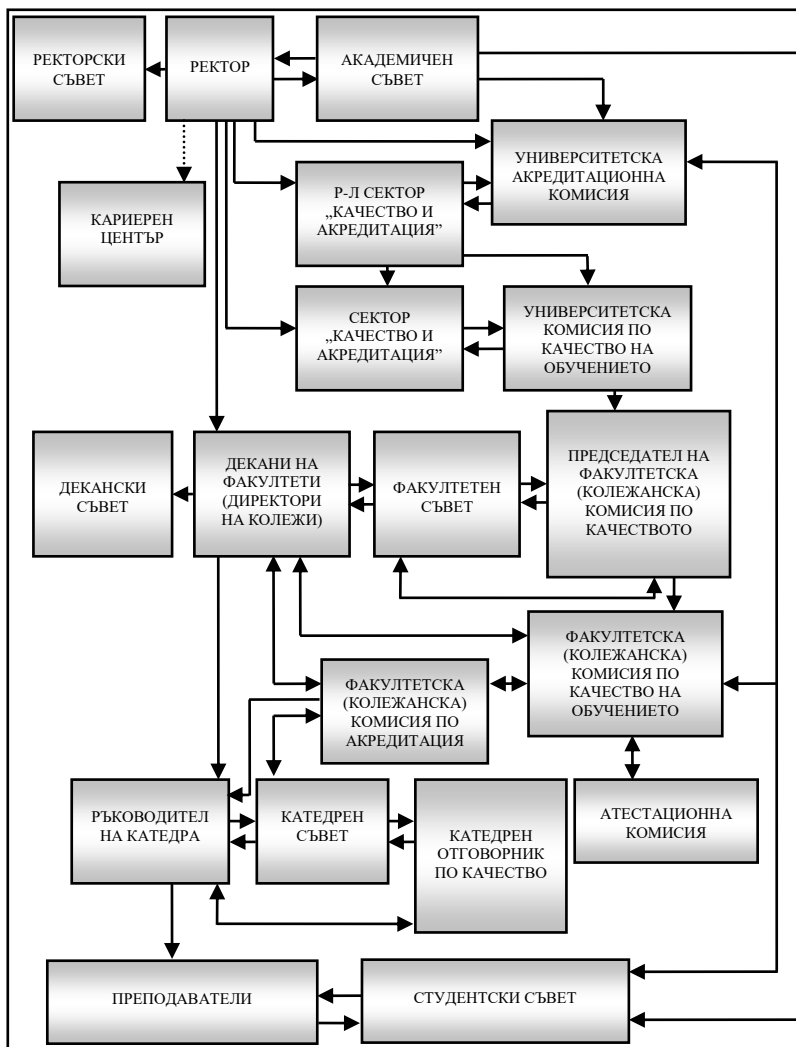
➤ **КАТЕДРЕНИТЕ СЪВЕТИ** - вземат решения и контролират всички дейности, свързани с постигане качество на обучението по всички изучавани дисциплини от учебния план, в това число: по предложение на катедрения отговорник по качеството изготвят график за проучване качеството на обучение; организират и контролират проучване качеството на обучение на преподавателите приемат оценката за качеството на педагогическата дейност на преподавателите; приемат необходимите документи за реализиране качеството на обучение; вземат необходимите решения за развитие на качеството на обучение и образователния продукт; приемат всяка нова образователна програма /бакалавърска, магистърска/, както и измененията в съществуващите програми, грижат се за спазване на държавните изисквания и стандартите за програми от съответната степен на обучение /бакалавърска, магистърска, докторска/ или за съответната форма на обучение /редовна, задочна или дистанционна/; разработват и ежегодно актуализират длъжностните характеристики по образователните програми; разработват равнищата на компетентност, които студентите достигат след всяка учебна година; обявяват критериите за оценяване на студентите по всяка учебна дисциплина; избират катедрен отговорник по качество и акредитация; по необходимост формират своя комисия за качеството, която периодично *определя* състоянието на обучението по всички програми в катедрата и докладва проблемите и положителния опит на Факултетния съвет.

➤ **СТУДЕНТСКИ СЪВЕТИ** - контролират всички дейности, свързани със студентката активност при постигане целите на обучението в ТрУ, определят състава, участващ при проучване на студентското мнение за качество на обучението; дават предложение за подобряване условията за преподаване и учене;

➤ **УНИВЕРСИТЕТСКО НАСТОЯТЕЛСТВО** – оказва подкрепа за всички дейности, свързани с обучението и управлението на университета.

2. Структура за управление на качеството

Приложение № 2. Структура на Системата за управление качеството на обучение

➤ **Университетска комисия по качество на обучението (УККО)** - специализиран орган на университета по качество на обучението. Има следните задължения и правомощия:

- Проучва и използва чуждестранния и национален опит в качество на обучение;
- Наблюдава и обсъжда всички аспекти от дейността на университета по осигуряване качество на обучението;
- Осигурява съответствието между държавните (НАОА) и университетските критерии за качество на обучението;
- Изготвя и периодично актуализира нормативната база по качество на обучението в университета;
- Приема резултатите от прегледите на специалисти (проверяващи), оценява ги и докладва своите оценки на Академичния съвет;
- Съдейства за изграждането, функционирането и развитието на информационната система в университета;
- По въпроси, свързани с качеството на обучение, прави анализи и предложения за решение до ректора и Академичния съвет;
- Разработва, приема и предлага за одобрение от АС на правилника за устройство и функциониране на СОПКО в ТрУ, изследователския инструментариум и технологията за проучване качеството на обучение.

Състав на Университетската комисия по качество на обучението:

- Председател на университетската комисия по качеството на обучение;
- Председателите на факултетските (колежанските) съвети по качеството;
- Председател на Атестационната комисия;
- Председател на Акредитационната комисия;
- Председател на студентския съвет;
- Ръководител на център „Кариерно развитие”.
- Председател на УККО е ръководителят на сектор „Качество и акредитация”.

Ръководителят на сектор „Качество и акредитация” внася в Академичния съвет предложение за утвърждаване състава на УККО.

Председателят на УККО ежегодно отчита дейността на комисията пред Ректора и Академичния съвет.

➤ **Факултетна (колежанска) комисия по качество на обучението**

Наблюдава цялостната дейност в основното звено по осигуряване на качеството на обучение. Функциите ѝ са:

- Проучване на чуждестранния и националния опит в качеството на обучение в сферата на специалностите в основното звено;
- Провеждане на периодични прегледи на специалностите във факултета (колежа) и изготвяне на доклад до Факултетния съвет за резултатите от прегледа;
- Провежда периодични прегледи и оценява учебните дисциплини по отношение приноса им за постигане на очаквания образователен продукт;
- Организира провеждането на: проверки по решение на Факултетния или на Академичния съвет на качеството на обучение в някои звена или дейности във факултета; периодични срещи на студентите с факултетното ръководство за поставяне на проблеми по качеството на обучение; периодични срещи по

проблемите на качеството с представители на работодателите и на професионалните гилдии;

- Подпомага проучването чрез анкети на студентското мнение за качеството на преподавателската дейност;

- Публикува резултатите от прегледите и от работата за поддържане на качеството и разпространение на добрия опит във факултета (колежа);

- Приема предложения от катедрените отговорници график за проучване на студентското мнение и го предлага за одобрение от ръководителя на основното звено

- Като се основава на Правилника за устройство, дейност и управление на Тракийския университет, Закона за ВО и Правилата за дейността на комисията по академична етика, факултетската (колежанската) комисия по качество на обучението наблюдава преподавателската дейност и внася пред декана на факултета, (колежа) предложение за вземане на управленски решения, а във факултетния (колежанския) съвет внася предложения за подобряване качеството на обучението;

- Води дневник за дейностите, свързани с оценяване и поддържане качеството на обучение.

Състав на комисията:

- Председател на факултетската (колежанската) комисия по качеството на обучение;

- Катедрените отговорници по качеството;

- Представител на студентския съвет;

- Представител на докторантите.

Факултетна (колежанската) комисия по качество на обучението се ръководи от Председател, избран с тайно гласуване от Факултетния (колежанския) съвет. За председател на комисията се избира хабилитирано лице с организационен опит в тази сфера. Той представя комисията пред Факултетния съвет, декана и университетските органи за управление на качеството.

Председателите на факултетните (колежанските) съвети по качеството на обучение:

- наблюдават всички аспекти на процеса на обучение в съответния факултет (колеж);

- управляват и контролират дейността на отговорника по качеството на обучение в катедрите;

- съдействат на представителите на студентския съвет, пряко свързани с проучване на студентското мнение;

- на основата на предложените от катедрените отговорници сведения, изготвят графика за проучване академичната дейност на всички преподаватели от основното звено;

- актуализират данните за преподаваните учебни дисциплини от всеки преподавател;

- правят предложение за повишаване качеството на обучение;

- вземат участие като членове на университетската комисия по оценяване и

поддържане качеството на обучение;

- отговарят за навременното отстраняване на отклоненията от приетите стандарти и критерии за качество на обучението;
- организира и отговаря за наблюдението на преподавателската дейност, отчитането на резултатите от него и спазването на предписанията за отстраняване на установените отклонения;
- отговаря за воденето дневник за дейностите, свързани с оценяване и поддържане качеството на обучение.

Председателите на факултетните (колежанските) съвети се избират за срок от 4 години. Председателят на Ф(К)ККО ежегодно отчита дейността на комисията пред УККО.

Технически сътрудник по качество на обучението към факултетите (колежите):

- осъществява обмен на информация със сектор „Качество и акредитация“;
- внася първичните данни от качествените проучвания на обучението във факултета (колежа);
- съдейства на представителите на студентския съвет, пряко свързани с проучване на студентското мнение за техническото и технологичното осъществяване на проучването;
- следи за техническата изправност на средствата за проучване качеството на обучение;
- спазва изискванията за поверителност на информацията.

Техническият сътрудник се определя от декана на факултета (директора на колежа) и задълженията и отговорностите се вписват в длъжностната му характеристика. Отчита дейността си пред Ф(К)ККО

➤ **Отговорниците по качеството на обучение в катедрите:**

- наблюдават и подпомагат цялостната дейност на катедрата по осигуряване на качеството на обучение;
- съгласно изискванията на Чл. 6, ал. 4 от ЗВО, изготвят графика за ежегодно проучване академичната дейност на всеки преподавател от катедрата;
- актуализират данните за преподаваните учебни дисциплини от всеки преподавател;
- правят предложение за повишаване качеството на обучение в катедрата;
- вземат участие като членове на факултетната (колежанската) комисия по оценяване и поддържане качеството на обучение;
- отговарят за ненавременното отстраняване на отклоненията от приетите стандарти и критерии за качество на обучението;
- подпомагат дейността на техническия отговорник по качеството във факултета (колежа);
- подпомагат дейността на представителите на студентския съвет при проучване качеството на обучение във факултета (колежа);
- участват при наблюдението на преподавателската дейност, отчитането на резултатите от него и спазването на предписанията за отстраняване на установените отклонения;

- провеждат проучване по въпросите на качеството на обучение, за които отговарят в катедрата.

Отговорникът по качеството на обучение се назначава от ръководителя на катедрата и е негов заместник или има ранг на такъв. Отчитат дейността си пред Ф(К)КО.

➤ **Председателят на студентския съвет:**

- участва в заседанията на факултетната (колежанската) комисия за оценяване и поддържане качеството на обучение;
- определя състава на студентите, които ще вземат пряко участие при проучване качеството на обучение;
- отговаря за обективността на проучването на студентското мнение;
- участва при избора на представител на студентския съвет в университетската комисия по оценяване и поддържане качеството на обучение.

В началото на всяка учебна година ръководството на студентския съвет одобрява предложените от студентите във факултетите (колежите) списъци на студентите, които ще вземат участие във факултетната (колежанската) комисия по оценяване и поддържане качеството на обучение и списъци на студентите, които ще вземат непосредствено участие при проучване студентското мнение.

Председателят на студентския съвет отчита дейността си по оценяване качеството на обучение пред Студентския съвет.

➤ **Сектор „Качество на обучението и акредитация” в Системата за оценяване на обучението**

С оглед администрирането на процесите по оценяване качеството на обучение в Университета е изграден: Сектор "Качество на обучението и акредитация". Той изпълнява следните **основни функции**:

- Организира, анализира и контролира всички аспекти на дейността на университета по осигуряване на качеството на обучение.
- Наблюдава и обсъжда всички аспекти на дейността на управлението по осигуряване качеството на обучение.
- Обработва резултатите от проучване на студентското мнение за качество на обучението и предоставя оценка за всеки преподавател.
- Обработва резултатите от проучването на професионалната реализация на студентите и предоставя оперативна информация на ръководството.
- Обработва резултатите от проучване мнението на работодателите за подготовката на завършилите ТРУ студенти.
- Подпомага дейността на: Комисиите по качеството към факултетните (колежанските) съвети, отговорниците по качеството към всяка катедра на факултетите и колежите и дейността на пряко заетите с проучването на качеството на обучение – студенти, определени от студентския съвет.
- Проучва и използва националния и чуждестранния опит в качеството на обучение.
- Прави анализи и изготвя предложения до ректора и Академичния съвет, свързани с качеството на обучение.

Сектор „Качество на обучението и акредитация“ е самостоятелно административно звено в структурата на Тракийски университет, подчинено на Ректора на университета.

Основните направления в работата на сектор "Качество на обучението и акредитация" са:

- Подпомага ръководството на университета при разработване на дългосрочна стратегия в прилаганата академична политика в областта на поддържане на високо качество на образованието и научните изследвания.
- Поддържа базата данни за резултатите от проучване качеството на обучение.
- Изготвя предложения за издигане качеството на обучение и на научните изследвания, и за постигане на приетите от НАОА критерии и показатели за институционална и програмна акредитация.
- Следи и взема непосредствено участие при изпълнение на процедурите във връзка и по повод институционалната и програмната акредитация, както и препоръки, дадени от др. външни независими проверки.
- Отговаря за поддържане на устойчиво ниво на високо качество на обучението, като постоянно проучва студентското мнение, анализира потребностите на пазара, прави обективна оценка на качеството на обучаваните кадри и на възможностите за тяхната реализация.
- Съдейства за актуализиране на стратегията на ръководството за дейността на основните звена, професионалните направления и специалностите.
- Работи за непрекъснатото повишаване качеството на академичното управление и на административните дейности в университета.
- Анализира резултатите от анкетите и подготвя информация до ръководителите на основните звена.
- Работи за подобряване ефективността на контрола от прилаганата външна система за оценяване и поддържане на качеството на обучение, на научните изследвания и на академичния състав.
- При необходимост взема участие в заседанията на факултетните (колежанските) съвети, Учебно-научните университетски и факултетски (колежански) съвети по проблеми на качеството на обучение и научните изследвания.
- Създава база данни относно опита по качеството на обучение, както и на чуждия опит в тази област.
- Създава и поддържа база данни за акредитацията на университета и по професионални направления.
- Популяризира опита на Тракийски университет по качество на обучението, научните изследвания и академичния състав.
- Като се основава на принципите на публичността на академичната дейност, при необходимост сектор „Качество и акредитация“ се самосезира за проучване равнището на педагогическото взаимодействие при осъществяване на обучението;
- Води дневник за дейностите, свързани с оценяване и поддържане качеството на обучение.

Ръководителят на сектор „Оценяване на обучението и акредитация“ има права, задължения и отговорности, които са записани в длъжностната му

характеристика и произтичат от функциите и правомощията на органите по качество на обучението. Член е на Ректорския съвет по право.

Експерт „Качество и акредитация“ организира дейността по проучване качеството на обучение в университета (вътрешния одит) и подпомага дейностите по акредитацията (външния одит); обработва данните от проучване качеството на обучение, осигурява информацията за различните управленски нива; поддържа информационната система на СОПКО.

ГЛАВА ТРЕТА

УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ В ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ. РАВНИЩА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНА И ИНДИВИДУАЛНА ОТГОВОРНОСТ

Моделирана съобразно принципите на самооценяването, на самоорганизацията и на тоталното управление на качеството, системата за оценяване и поддържане качеството на обучение в Тракийски университет осигурява качеството на обучение чрез **анализиране на резултатите от обучението и на тяхна база вземане на решение за "управление на процеса"**. Това означава отчитане качеството на дейността и на индивидуалната и институционалната отговорност за постигането му.

1. Равнища на институционална и индивидуална отговорност

Институционалната и индивидуалната отговорност се отчитат на следните равнища:

- **Първо равнище: Отговорност на ръководството.** Академичното ръководство на Тракийски университет, чрез управление на ресурсите (академичен състав, студенти, административен състав, финанси, материална база, информационна среда) създава условия за непрекъснато подобряване на качеството. За целта ръководството на университета разработва и непрекъснато усъвършенства:

- Правилник за учебната дейност;
- Правилник за научноизследователската дейност;
- Правилник за атестиране на академичния състав и административния персонал;
- Правилник за приема на студенти;
- Вътрешни наредби и правила за управление на финансите, библиотечния фонд и информационната среда на университета.

В рамките на тези си компетенции Академичното ръководство на университета анализира ефективността на горепосочените нормативи и прави подобрения в тях.

- **Второ равнище: Отговорност при управлението на ресурсите.** Подготовката на решенията по оперативното управление на ресурсите се осъществява от:

- Комисията по учебната дейност;
- Комисията по научноизследователската дейност;
- Атестационните комисии;
- Комисиите по приема;
- Финансовата комисия.

В рамките на своите компетенции посочените комисии следят за целенасоченото използване на ресурсите в образователния и научноизследователския процес с оглед непрекъснато подобряване на качеството на образователните услуги и научната продукция.

- **Трето равнище: Отговорност при управлението на процеси в зависимост от поставените цели и постигнатите резултати.** Осъществява се на всички нива на дейност в Тракийски университет чрез управление по резултати и управление по цели. Като помощни органи се създават временни и постоянни

комисии по самооценяването и анкетни комисии на нива образователна програма, основно звено, помощни звена или университета като цяло.

- **Четвърто равнище: Отговорност при контрола, анализа и подобренията в качеството на обучение.** Осъществяват се чрез вътрешно самооценяване и външно оценяване на образователните услуги и научната продукция. Акцент на експертизите и анализите е удовлетвореността на потребителите (преки и косвени) на образователните услуги и научна продукция, предлагани от Тракийски университет. Предложения за подобрения се адресират към Ректора и Академичното ръководство на университета. Последното прави съответните корекции в ресурсите и цялата система за управление на качеството.

- **Пето равнище:** Индивидуална отговорност за постигане качество на обучението и на образователния продукт. В рамките на предвидените в длъжностните характеристики функции и компетенции, всеки член от академичния състав на университета анализира ефективността на дейността си и прави перманентни подобрения в нея.

2. Подходи и процедури при управление качеството на обучение в Тракийския университет

В Тракийски университет се използват два подхода при управлението качеството на обучение:

- **Управление на дейностите на основата на получените резултати от проучване качеството на обучение;**

- **Управление на процесите в зависимост от поставените цели.**

2.1. Управление на качеството по получените резултати от проучването му

Управлението на качеството по резултати включва наблюдение и анализ на обучението и на академичния състав. Наблюдението (мониторингът) на обучението обхваща:

✓ **Наблюдение на "резултатите на входа"** в разрезите (съобразно с правилата за провеждане на кандидат-студентския прием):

- брой на подали документи за кандидатстване общо и по специалности, по предпочитания и форми на обучение, по националности, по региони, по пол, по вид на завършеното средно образование, като се следи дали кандидатът е бил вече студент, къде, кога и поради какви причини е загубил студентски права;

- критерии при оценяването от изпитните комисии;

- брой на явилите се на конкурсен изпит студенти по вид на изпита, по резултати от изпита;

- брой на записалите се студенти по специалности и форми на обучение, като се отчита национална, регионална, полова и образователна структура;

- цели и очаквания на студентите при записването в Тракийски университет.

Отговорност за осъществяването на наблюдение на "резултатите на входа" носи Централната комисия по приема. Същата отчита резултатите от мониторинга пред Академичния съвет на Тракийския университет.

✓ **Наблюдение на резултатите в процеса на обучението в разрезите:**

- успеваемост по специалности, курсове и форми на обучение и дисциплини;
- движение на студентите (прекъсване, отпадане, възстановяване на права, прехвърляне в друго и от друго ВУ или от една в друга специалност на Тракийски университет) по причини за движението;
- придобити знания и умения в процеса на обучението;
- срок на завършване;
- кариера по време на курса на обучението;
- аудиторна и извънаудиторна учебна натовареност на студентите по програми, форми на обучение, специалности, курсове и периоди;
- средногодишен брой на разработените и премираните студентски научни работи;
- резултати от практикуми и държавни практически изпити и стажове;
- участие на студенти в консултантски групи, проектантски тимове и внедрителски екипи по инициатива на външни и вътрешни възложители;
- студентски публикации;
- брой на участващи студенти в международни семинари, летни училища, бригади, проекти и международен обмен;
- цели и очаквания на студентите по отношение кариерата им след курса на обучението.

Отговорности по извършване на наблюдение на резултатите в процеса на обучението носят Зам.-ректорът по учебната дейност, деканите и ръководител катедрите от всички факултети и колежи на Тракийски университет.

Резултатите се отчитат на йерархичен принцип – от ниво ръководител катедра до ниво Ректор и Академичен съвет на Тракийски университет. Последните набелязват мерки за подобряване на качеството на обучение и следят за изпълнението им.

✓ **Наблюдение на резултатите на изхода в разрезите:**

- брой на завършилите по специалности и форми на обучение, като се отчита срочността, реализацията към момента, кариерата през курса на следването и очакванията им;
- резултатите към момента на обучението, диференцирано за курса на обучение и държавни изпити в структура по програми, специалности и специализации и форми на обучение;
- становища на държавните изпитни комисии;
- становища на студентите за придобитите знания и умения и ползването им;
- цели и очаквания на студентите за кариерата след завършването им;
- становища на работодателите;
- кариера по време на курса на следването;
- кариера след завършването.

Отговорности по извършване на наблюдение на резултатите в процеса на обучението носят Зам.-ректорът по учебната дейност, деканите и ръководител катедрите от всички факултети и колежи на Тракийски университет. Резултатите се отчитат на нива факултетни (колежански) съвети, Ректор и Академичен съвет на

Тракийски университет. Обобщени база данни се предоставят в сектор „Качество и акредитация“. Академичните ръководства набелязват мерки за подобряване на качеството на обучение и следят за изпълнението им.

✓ Мониторингът на академичния състав обхваща наблюдение на резултатите на входа (т.е. при избора в Тракийския университет) в разрезите:

- квалификация;
- опит;
- научни резултати и публикации;
- учебна и учебно-помощна литература;
- представяне на конкурса.

✓ **Наблюдение на резултатите в академичната дейност и кариера в разрезите:**

- аудиторна работа, включително оценката на студентите за нейното качество;
- извънаудиторна работа със студентите, включително оценката на последните за нейното качество;
- учебна и учебно-помощна литература;
- научноизследователска дейност;
- принос за издигане авторитета на Тракийски университет.

Отговорности за осъществяването на мониторинга на академичния състав носят Зам.-ректорът по НИД, Зам.-ректорът по учебната дейност, деканите и Атестационните комисии. Резултатите се отчитат на нива факултетни (колежански) съвети, Ректор и Академичен съвет на Тракийски университет.

2.2. Управление на качеството в зависимост от поставените цели. **Отговорности**

Управлението на качеството по цели се основава на **институционалната цел, целите на основите звена, целите на академичните дейности и вътрешната система от стандарти за отчитане и следене на отклоненията от целите.**

Институционалната цел е формулирана в мисията на Тракийски университет. На нея са подчинени целите на образователния процес, целите на научно-изследователската, консултантската и развойната дейност, целите на обслужващите дейности.

Целта на образователния процес в Тракийския университет е да формира у завързващите випускници знания и умения и изгражда личностни качества, които да гарантират успешна реализация в динамичната социална среда.

Целта на научноизследователската, консултантската и развойната дейност е да допринесе за развитието на стопанската и социалната практика, като същевременно развива потенциала на академичния състав и осигурява студентите с научни подходи и изследователски апарат.

Целта на обслужващите дейности в университета е да осигурят информационни и материални условия за повишаване на качеството на обучение и научноизследователския труд.

Вътрешната система от стандарти за обучението е изградена на основата на Европейските образователни стандарти. Те служат за отчитане на отклоненията от набелязаните цели и за разпределение на отговорностите по контрола върху отклоненията от стандартите. Отклоненията от институционалната цел се установяват чрез **ЕЖЕГОДНИ АНКЕТНИ ПРОУЧВАНИЯ СРЕД ОБУЧАВАЩИТЕ СЕ, РАБОТОДАТЕЛИТЕ И ЗАВЪРШИЛИТЕ СТУДЕНТИ**, както и с резултатите от акредитационните процедури, ръководени от НАОА.

Отговорността за придържане към стандарта е на всички участници в образователния процес, а отговорността за измерване на отклоненията от него и за представяне на обективна информация е на ръководителя на сектор „Качество на обучението и акредитация“ и Ректора на Тракийски университет. Резултатите от измерването се докладват пред Ректорския съвет, Академичния съвет и на Настоятелството на университета.

Стандарти за следене изпълнението на целите на образователния процес се разработват на ниво отделна дисциплина и на ниво специалност.

Стандарт за качеството на обучение по дадена учебна дисциплина е учебната програма. Тя съдържа пълно описание на учебната работа по всяка дисциплина: анотация и цели на курса, предпоставки и условия за записване, методи на преподаване, форми на самостоятелна работа, методи на оценяване, тематично съдържание и библиография. Учебната програма се развива в стандартизирана форма, съобразена с указанията на Европейската комисия за прилагане на Европейската СИСТЕМА ЗА НАТРУПВАНЕ И ТРАНСФЕР НА КРЕДИТИ.

Отговорности по изпълнението на стандарта имат титулярът на учебната дисциплина и ръководителите на семинарните, лабораторните и практическите занятия. Отговорност за проектирането и следенето на отклоненията от стандарта носят ръководителят на катедрата, Зам.-деканът по учебната дейност, деканът и Зам.-ректорът по учебната дейност. Констатациите за отклонения се докладват на Ректора.

Критериите за оценяване на учебната дисциплина са:

- цели на учебната дисциплина в контекста на учебния план;
- удовлетвореността на студентите от обучението по дисциплината;
- посещаемостта;
- успеваемостта;
- съответствието на учебното съдържание, дидактическите форми и средства с преподавани курсове във водещи европейски университети;
- обновяемостта на учебното съдържание;
- качеството на преподаване;
- осигуреността с учебна и учебно-помощна литература;
- изпълнението на предвидения хорариум.

Стандарт за качеството на обучение по дадена специалност е учебният план. Той включва разпределени по семестри и по видове всички учебни курсове, заетостта, необходима за усвояване знанията и уменията по всеки учебен курс и **основната схема за придобиване на образователни кредити**.

Основните критерии за структурата и съдържанието на учебните планове и

учебните програми са:

- съответствие с обявена квалификационна характеристика;
- учебни дисциплини - общ брой;
- съотношение между задължителни, избираеми и факултативни учебни дисциплини;
- структура на задължителните учебни дисциплини: задължителни фундаментални /широкопрофилни/ - задължителни професионални;
- избираемост – колко избират от колко предложени учебни дисциплини;
- процент на обновяване на учебния план за атестирания период;
- съответствие между учебен план и учебни програми /процент на покритие на учебните дисциплини в учебните планове с учебни програми/;
- съотношение между теоретични знания и практически умения, предвидени в учебната програма;
- адекватност и актуалност на ползваната и посочената в учебната програма литература.

За обосноваване на изводите се наблюдават:

- изпълнението на общия хорариум и по дисциплини;
- успеваемост;
- срок на завършване;
- прекъснали, напуснали, прехвърлени от друго ВУ или специалност на Тракийски университет по причина качеството на обучение;
- обновяемост на учебния план;
- съответствие с Единните държавни изисквания (за специалностите, за които има такива);
- съответствие с учебните планове за обучение по специалността във водещи европейски университети;
- удовлетвореност на студентите в процеса на обучението. Външният контрол върху стандарта и изпълнението му се осъществява от НАОА, съобразно акредитационните критерии за обучение по дадена специалност.

Основните критерии за методите на преподаване и методите за оценка на постиженията на обучаваните са:

- съотношение между традиционните и иновационните, интерактивните методи;
- съотношение между аудиторна и извънаудиторна заетост;
- съотношение между изпити и текущи оценки;
- процент на тестовото изпитване;
- форми на самостоятелна работа;
- методи за контрол върху изпълнението на заданията за самостоятелна работа;
- структура на оценката, как се формира от работата през семестъра, брой и относителна тежест на елементите за формиране на оценките или показани резултати на изпита;
- форми и методи на изпитване;
- критерии при оформянето на оценката – съобразяване с международните изисквания за критериално оценяване, обявеност на критериите, степен на визисателност на преподавателя, педагогическа етика, стимулиране познавателните

интереси на студентите и др.;

- отразяване на оценката;
- регламентираност на провежданите изпити.

Основните критерии за *подготовката и квалификацията* на преподавателите са:

- квалификационна структура - по научни звания, по научни степени, без научни степени;
- придобити научни звания през атестирания период;
- придобити научни степени през атестирания период;
- съотношение между хабилитирани и нехабилитирани преподаватели;
- съотношение между преподаватели с научна степен и преподаватели без научна степен;
- брой докторанти;
- съотношение между броя на защитилите докторанти през атестирания период и общия брой докторанти;
- брой студенти на един преподавател, изчислени на база - преподаватели на пълен щат; разпределение на преподавателите по групи: професори, доценти, нехабилитирани; щатни, на половин щат, хонорувани; по възрастови групи през 5 години;
- мобилност на преподавателите - процент на преподавателите, посетили друг университет у нас и в чужбина за 1 година; процент на преподавателите, участвали в международни програмни комитети и редколегии;
- брой разработени нови курсове.

Основните критерии за *организация и управление* на учебния процес са:

- учебна документация: квалификационни характеристики, учебен план, учебни програми, разписания;
- протоколи, главни книги;
- контрол върху аудиторната заетост на студентите.

Отговорност за проектирането и изпълнението на стандарта носят ръководителят на катедрата, зам. деканът по учебната дейност, деканът и Зам.-ректорът по учебната дейност. Констатациите за отклонения се докладват на Ректора. Вътрешният контрол по изпълнение на набелязаните от Ректора мерки се упражнява от Зам.-ректора по УД.

Стандартите за следене изпълнението на целите на научноизследователската дейност (НИД) се разработват на нива преподавател, факултетен (колежански) съвет, Комисия по научноизследователска дейност на Тракийски университет.

Стандарт за качеството на НИД на отделния преподавател е индивидуалният план за НИД. Той съдържа информация за работата по изследователски задачи и научни проекти, както и за очакваните резултати от тях. Планът съдържа и информация за възложените научни ръководства, както и мероприятия за осъществяване на препоръките от предходното атестиране. Този план се разработва ежегодно и обхваща петгодишен период. Обсъжда се и се утвърждава от катедрения и факултетния (колежанския) съвет. Отклоненията от него

се следят от ръководителя на катедрата и зам. декана по НИД на ежегодно представян отчет от преподавателя. Констатираните негативни отклонения се докладват пред катедрения и факултетния (колежанския) съвет. Мерките за отстраняване на негативните отклонения се докладват пред Университетската комисия по НИД. Контролът върху изпълнението им се осъществява от Зам.декана по НИД.

Отчетът съдържа информация за степента на реализация на изследователските задачи и проекти, направените публикации, докладите и научните съобщения на научните форуми, изобретения и рационализации, осъществяване на ръководства на студентски научни разработки, забелязаните отклонения се измерват чрез съпоставка на индивидуалния план с отчета, както и чрез анализ на цитирания, членства в научни организации и съвети.

Стандарт за качеството и за измерване на отклоненията от целите на НИД на основно звено на Тракийски университет е **Годишният план за НИД**. Той съдържа информация за целите и научната политика на звеното, за условията за подпомагане на научна кариера на преподавателите, за формите и рамките на научно сътрудничество с други звена и институции у нас и в чужбина и за политика за стимулиране на студентското научно творчество.

Стандарт за качеството и за измерване на отклоненията от **Целите на научноизследователската дейност** на ниво Тракийски университет е годишният план за научноизследователската дейност на Тракийски университет. Той съдържа целите, приоритетите и мероприятията в Областта на научната, кадровата и изследователската политика на университета; политиката в областта на научното сътрудничество с наши и чуждестранни организации; политиката по отношение на студентското научно творчество; както и мероприятията по развитие на информационната среда на университета. Планът се разработва от Комисията по НИД в началото на академичната година и се приема от Академичния съвет. Вътрешният контрол по изпълнението му се осъществява от Зам.-ректора по НИД. Той следи за ефективността на стандарта. Констатираните негативни отклонения и мерките за коригиране се докладват пред Академичния съвет.

Външната оценка за ефективността на стандарта и качеството на НИД в Тракийски университет се прави при институционалната му акредитация от НАОА. *Критериите за научноизследователската дейност* на преподавателите, студентите и докторантите са:

- общ брой на проектите, по които се работи; с участие на студенти;
- с участие на докторанти;
- с участие на студенти и докторанти;
- с външен партньор.

публикации в т.ч.

- монографии;
- учебници и учебни материали;
- студии и статии;
- доклади.

в т.ч. на преподаватели

- на докторанти;
- с участие на докторанти;
- с участие на студенти;
- среден брой публикации за една година – на публикациите в чужбина.

Стандартите за отчитане на отклоненията от целите на

обслужващите дейности в университета са: външни нормативни документи; Годишен план за извършване на ремонтни дейности и закупуване на нова техника в Тракийски университет; Годишен план на библиотеката на Тракийски университет.

Основните критерии за материалната страна на обучението са:

- брой студенти на едно компютърно място на свободен достъп;
- брой студенти на едно компютърно място за упражнения;
- брой студенти на едно място в читалнята на библиотеката;
- брой томове на един студент в библиотеката;
- общ брой на книгите и списанията в библиотеката;
- процент на книгите и списанията, публикувани в последните 5 години;
- процент на книгите и списанията на чужди езици в библиотеката.

Плановете за обслужващите и ремонтните дейности са разработени в разрезите:

- необходими ремонти за годината в сградата;
- оборудване на лаборатории и закупуване на техника за нуждите на учебния процес, преподавателския състав и администрацията на Тракийски университет;
- поддържане и развитие на административната и учебната компютърни мрежи на университета, внедряване на нов софтуер, поддържане на информационните бази данни, развитие и актуализация на WEB-страницата на Тракийски университет;
- поддържане и разширяване на библиотечния фонд и информационно-справочната система.

Стандартите се разработват от Административния зам. ректор на Тракийски университет. Утвърждават се от Председателя на Настоятелството.

Отговорности за следене на отклоненията носят Административният зам. ректор на Тракийски университет, Директорът на УБ и Началник финансов отдел.

Индикатори за отклонения са:

- неизпълнение на изискванията на външни нормативни документи;
- неизпълнение на планирани ремонти, закупуване и ремонт на техника;
- неизпълнение на планирано внедряване на софтуер;
- неизпълнение на планирано обогатяване на библиотечния фонд.

Констатиранияте негативни отклонения се докладват пред Настоятелството, което набелязва мерки за отстраняването им.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА
ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ
КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕТО В ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ,
ИНСТРУМЕНТАРИУМ, ПЕРИОДИ, ПРОЦЕДУРИ И МЕХАНИЗМИ ЗА
ОЦЕНЯВАНЕ, САМООЦЕНЯВАНЕ И САМОКОРИГИРАНЕ КАЧЕСТВОТО НА
ОБУЧЕНИЕ

1. База данни за информационно осигуряване качеството на обучение

За информационното осигуряване на системата за управлението на качеството в Тракийски университет се изграждат бази данни и приложен софтуер. Поддържа се информационно-ресурсна среда на Тракийски университет и се провеждат анкетни проучвания. Поддържат се следните бази данни:

- База данни "Кандидат-студенти". Тя се създава на основата на проучванията на Комисията по приема. Съхранява се в архив при Зам.-ректора по учебната дейност.

- База данни "Студенти" с интегриран модул "Учебни планове". Тя съдържа пълна информация за движението на студентите: прекъсвания, презаписвания, преминаване от една форма на обучение в друга и от едно висше училище в друго. Позволява автоматизирано издаване на предвидените в закона справки за студентското положение. Обновява се текущо от експертите на учебен отдел. Съхранява се в архив.

- База данни "Завършили студенти". Попълва се всяка година на основа на документацията от учебен отдел и съдържа информация за годината на завършване, придобитата образователно-квалификационна степен и адресните данни на всеки завършил студент. Информацията се съхранява в архив в основните звена на ТрУ и обобщени резултати се предоставят в сектор „Качество и акредитация“. В сектора информацията се съхранява в архив и се използва при акредитация и др. справки.

- База данни "Академичен състав". Обновява се текущо от всеки член от академичния състав и съдържа неговата академична биография, придобитите научни звания и степени, резултатите от научноизследователската му дейност, членства в научни организации и съвети. Информацията се съхранява в архив на основните звена и обобщените данни се предоставят в сектор „Качество и акредитация“.

- База данни "Университетска активност". Съдържа информация относно: Студентското научно творчество, Университетските прояви и проекти, както и данни за Международните договори за студентски и преподавателски обмен. Поддържа се от Инспектора по международно сътрудничество и Зам.-ректора по НИД и Международно сътрудничество. Съхранява се в архив.

- База данни "Счетоводство на Тракийски университет" по основните звена. Поддържат се таблици за финансовото състояние на Тракийски университет и неговите звена за всеки семестър и по учебни години. Съхранява се в архив в отдел „Счетоводство“.

Посочените база данни се събират и съхраняват от опълномощени от деканите на основните звена и от Ректора експерти. При необходимост се ползват архивираните данни или данните се извличат от електронната информационна система. Достъп до тези данни имат ръководителя и гл. експерт в сектор „Качество и акредитация”.

2. Анкетни проучвания за осигуряване на информация за качеството на обучение

За информационното осигуряване на системата за управление на качеството Тракийски университет извършва следните анкетни проучвания:

2.1. Проучване на студентското мнение за качеството на преподаване.

Проучването е с цел да се получи информация за:

- Педагогическите качества на преподавателите, представени в определена скала за оценяване и съобразена с възприета система за атестацията на преподавателите;
- Провеждането и присъствието на учебните занятия;
- Динамика на интереса на студентите към преподаваните дисциплини;
- Аудиторната и извънаудиторна заетост на студентите.

Анкетирането се провежда съобразно изискванията на чл. 6. ал.4 от ЗВО. За постигане на обективност, валидност и надеждност на резултатите от проучването е необходимо всеки студент да изрази становището си по отношение качеството на обучение по дадена учебна дисциплина. В условията на разделянето на студентите на групи за практически и лабораторни дейности, най-малкият брой изследвани лица е 7. Анкетирането се провежда в края на курса на обучение и преди изпитите.

2.2. Анкетно проучване за професионална реализация на студентите.

Целта е да се установи професионалната реализация и кариера на завършилите випускници.

Анкетирането се провежда ежегодно с всички завършили Тракийския университет студенти.

2.3. Анкетно проучване сред работодателите. Проучването цели да набере информация за подготовката на завършилите специалисти.

Анкетирането се провежда с всички работодатели на завършили ТРУ студенти. Усъвършенстването на системата предполага да се получава информация и за становището на преподавателите за качеството на обучение.

3. Информация от самооценка на образователната дейност

Допълнителна информация за качеството на обучение се получава чрез извършваните в различни периоди самооценки за характера на образователната дейност.

Ежегодно се прави самооценка на образователната дейност по отношение на:

- организацията за разработване на учебната документация: квалификационни характеристики, учебни планове, учебни програми, разписания;
- съответствието между мисията и образователните цели на Университета, факултетите, програмите /бакалавърски, магистърски, редовни, задочни,

дистанционни/ и учебната документация;

- обновяването на учебната документация с отчитане на мненията на студентите и работодателите;
- методите на преподаване и методите за проверка на постиженията на студентите;
- подготовката и квалификацията на преподавателите;
- професионалните, педагогическите и комуникативните компетенции на преподавателите.

Механизъм на оценяване – проучване на студентски мнения за забележими положителни промени в дейността на преподавателя, резултати от атестации.

4. Информация от самооценка на научноизследователската дейност

Допълнителна информация за качеството на обучение се получава чрез извършваните в различни периоди самооценки за характера на научноизследователската дейност.

Ежегодно се провежда самооценка на изследователската дейност по отношение на:

организация на изследователската дейност в Университета и по факултети;

- осигуряване участието на преподаватели в изследователски проекти;
- организация, провеждане и участие в научни форуми;
- публикации на преподавателите;
- включване на студенти и докторанти в изследователски проекти;
- включване /участие/ на студенти и докторанти в научни публикации;
- използване на резултатите от научните изследвания в процеса на обучение;
- консултантска дейност /научно-приложна дейност/.

Механизъм на самооценяване:

- Анализ и оценка на научните постижения;
- Резултати от проучване на студентски мнения.

5. Информация от самооценка на управлението

Допълнителна информация за качеството на обучение се получава чрез извършваните в различни периоди самооценки за характера на управлението.

В съответствие със статута на Висшия орган за управление – Общото събрание и неговите предписания се прави самооценка на управлението по отношение на:

- функциониране на структурата на Университета и на факултетите;
- координацията на действията между различните университетски структури;
- системата за поддържане и развиване на професионалната квалификация и академичната кариера на преподавателите;
- осигуряване вътрешно-институционална и междуинституционална мобилност на преподавателите;
- осигуряване на приемственост на преподавателския състав;
- осигуряване на организацията на учебните занятия и изпитите;

- осигуряване на условия за провеждане на обучението /материална база, информационна база/;
- разширяване на сътрудничеството с висши училища и други организации от страната и в чужбина.

Механизъм за самооценяване:

- анализ и оценка на състоянието и проблемите;
- анализ на резултатите от проучвания на студентски мнения;
- оценка динамиката на развитие на другите висши училища – у нас и в чужбина (оценка на външната среда);
- оценка от НАОА;
- оценка на потребителите на образователната услуга;
- оценка на ПРЕПОДАВАТЕЛСКОТО МНЕНИЕ

6. Информация от самооценка на постигнатите стандарти

В края на всяка учебна година се прави самооценка за качество на обучението и на образователния продукт по отношение на **постигнатите стандарти** за:

- придобити професионални знания, умения и компетенции /реализация на завършилите студенти/
- професионална реализация
- социална реализация

Стандартите за качество на обучението и на образователния продукт на Тракийския университет се задават на:

- равнище на квалификационните характеристики – знания, умения, компетенции, за всяка образователна програма;
- равнище на учебните програми за всяка включена в учебния план учебна дисциплина;

Инструментариум:

Данни, необходими за самооценка и оценка на качеството на обучение и на образователния продукт, се генерират чрез:

- анализи на учебната документация /квалификационни характеристики, учебен план, учебна документация, разписания/;
- анализи на обучението по учебните дисциплини;
- анализи за цялостната организация и управление на учебния процес;
- анализи и оценки на научноизследователската дейност и публикационната дейност;
- анализи за информационния обмен между катедри, факултети, отдели в Университета.

Инструментариумът се разработва от комисията по качество към всяко академично звено на университета – факултети и колежи.

Всички дейности, срокове, отговорности и правила за проучване качеството на обучение, както и начина за електронна обработка на резултатите от проучването, се разписват в **процедури за измерване и оценяване**. Те представляват конкретизация на системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение и академичния състав в Тракийски университет – Стара Загора.

Решение на АС на Тракийския университет - Протокол № 10/29.10.2008 год.

СЪДЪРЖАНИЕ

ГЛАВА ПЪРВА

СЪЩНОСТ, ПОЛИТИКА, ЦЕЛИ, ФУНКЦИИ И ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА СИСТЕМАТА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ (СОПКО) В ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ.....	3
1. Същност на системата за оценяване и поддържане качеството на обучение.....	3
1.1. Понятие за качество на академичното обучение.....	3
1.2. Понятие за Система за оценяване и поддържане на качеството на обучение.....	3
1.3. Цел и обхват на системата за оценяване и поддържане качеството на обучение.....	4
1.4. Същност на качеството на обучение, на образователния продукт.....	5
1.5. Равнища на оценките за качество на обучението.....	5
1.6. Подходи за повишаване качеството на обучение.....	5
1.7. Нормативна база за изграждане на системата за оценяване и поддържане качеството на обучение.....	6
2. Политика по качеството на обучение.....	6
3. Цели по качеството на обучение.....	7
4. Основни функции на системата за оценяване и поддържане качеството на обучение в Тракийски университет.....	7
5. Основни принципи за изграждане на системата за оценяване и поддържане качеството на обучение в Тракийски университет.....	8
5.1. Принцип за самоорганизиране и самоусъвършенстване (синергетичен принцип).....	8
5.2. Принцип за синхронизация с европейското висше образование.....	8
5.3. Принцип за тотално управление на качеството на обучение.....	8
5.4. Принцип за активност на студентите.....	8
5.5. Принцип за превенция.....	8
5.6. Принцип за институционалната и индивидуална отговорност.....	8
5.7. Принцип за оперативност на информацията.....	8

ГЛАВА ВТОРА

ОРГАНИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ.....	9
1. Органи за управление на качеството на обучение.....	9
2. Място на сектор „Качество на обучението и акредитация” в Системата за оценяване на обучението.....	11

ГЛАВА ТРЕТА

УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ В ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ. РАВНИЩА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНА И ИНДИВИДУАЛНА ОТГОВОРНОСТ.....	18
1. Равнища на институционална и индивидуална отговорност.....	18
2. Подходи и процедури при управление качеството на обучение в Тракийския университет.....	19
2.1. Управление на качеството на обучение на основата на получените резултати от проучването му.....	19
2.2. Управление на качеството по цели. Отговорности.....	21

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ В ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ, ИНСТРУМЕНТАРИУМ, ПЕРИОДИ, ПРОЦЕДУРИ И МЕХАНИЗМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ, САМООЦЕНЯВАНЕ И САМОКОРИГИРАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ.....	27
1. База данни за информационно осигуряване качеството на обучение.....	27
2. Анкетни проучвания за осигуряване на информация за качеството на обучение	28
2.1. Анкетно проучване сред студентите за оценяване качеството на преподаването.....	28
2.2. Анкетно проучване за професионална реализация на студентите.....	28
2.3. Анкетно проучване сред работодателите.....	28
3. Информация от самооценка на образователната дейност.....	28
4. Информация от самооценка на научноизследователската дейност.....	29
5. Информация от самооценка на управлението.....	29
6. Информация от самооценка на постигнатите стандарти.....	30